

Шишлюк Вікторія Русланівна

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки
Одеський національний технологічний університет*

Shyshliuk Viktoriia

*PhD in Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Economic Theory and Financial and Economic Security,
Odesa National University of Technology
ORCID: 0000-0002-8163-5512*

Гаврік Роман Олександрович

*кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова*

Havrik Roman

*Candidate of Legal Science, Associate Professor,
Professor of the Department of Constitutional, Administrative and Financial Law,
Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law
ORCID: 0000-0003-1557-0594*

Літошенко Олена Святославівна

*кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри теорії права, міжнародного права та приватного права
Київський міжнародний університет*

Litoshenko Olena

*Candidate of Law, Associate Professor,
Professor of the Department of Legal Theory, International Law and Private Law,
Kyiv International University
ORCID: 0000-0003-0437-3149*

DOI: 10.25313/2520-2308-2026-1-11886

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

ADMINISTRATIVE AND LEGAL MECHANISMS FOR ENSURING ECONOMIC SECURITY

Анотація. Вступ. Забезпечення економічної безпеки виступає одним з головних завдань для будь-якої держави. Зважаючи на сучасні глобальні виклики та повномасштабне вторгнення російської федерації на територію нашої держави дана проблематика набуває виняткової актуальності. Здатність національної економіки протистояти негативному впливу кризових явищ, забезпечення її сталого та ефективного розвитку лежить в основі для обороноздатності держави, консолідації суспільства та післявоєнного відновлення. В умовах російсько-української війни відбуваються трансформаційні процеси не лише самих дестабілізуючих чинників в економіці (зростання тіньового сектора економіки, цін, руйнування інфраструктури, дефіцит бюджетних коштів тощо), але й підходів до їх мінімізації. Це обумовлює потребу в адаптації та удосконаленні вже наявних адміністративно-правових механізмів регулювання.

Мета. Метою дослідження є розкриття адміністративно-правових механізмів забезпечення економічної безпеки для кращого розуміння можливостей захисту національної економіки від впливу різноманітних факторів та забезпечення її подальшого стабільного сталого розвитку.

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) нормативно-правове забезпечення України; 2) науковий горобок вітчизняних та зарубіжних науковців, які займалися дослідженням даної проблематики.

В процесі проведення даного дослідження були використані такі наукові методи: діалектичний та теоретичного узагальнення (для характеристики адміністративно-правових механізмів забезпечення економічної безпеки); порівняння, аналізу та синтезу (для дослідження різних підходів до розуміння сутності поняття «адміністративно-правові механізми» та їх систематизації в контексті забезпечення економічної безпеки); логічного узагальнення результатів (для формулювання висновків та розкриття перспектив подальших досліджень).

Результати. У науковій статті розкрито сутність адміністративно-правових механізмів забезпечення економічної безпеки, під якими запропоновано розуміти комплекс положень, інститутів та засобів держави, покликаних захищати економіку від різноманітних небезпек шляхом регулювання та контролю, включаючи створення законодавчої бази, державного нагляду, ліцензування, реалізації ефективної антимонопольної політики, а також правових методів захисту прав господарюючих суб'єктів та запобігання корупції. Наведено основні адміністративно-правові механізми забезпечення економічної безпеки, зокрема нормативно-правове регулювання, державний контроль та нагляд, реалізація заходів адміністративного примусу, ліцензування та дозвільна система, інституційне забезпечення. Встановлено, що адміністративно-правові механізми забезпечення економічної безпеки дають можливість належним чином регулювати економічні процеси, забезпечувати стабільність фінансової системи, а також протидіяти економічним небезпекам.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередитися на розробці напрямів удосконалення адміністративно-правових механізмів забезпечення економічної безпеки в контексті подальшого післявоєнного відновлення нашої держави. Це дасть можливість закласти міцну основу для стабільного економічного розвитку України у повоєнний період.

Ключові слова: національна економіка, економічна безпека, забезпечення економічної безпеки, адміністративно-правові механізми, воєнний стан.

Summary. Introduction. It is undeniable that ensuring economic security is one of the main tasks for any state. Given the current global challenges and the full-scale invasion of the Russian Federation into the territory of our state, this issue is becoming exceptionally relevant. The ability of the national economy to withstand the negative impact of crisis phenomena, ensuring its sustainable and effective development is the basis for the state's defense capability, consolidation of society and post-war recovery. In the conditions of the Russian-Ukrainian war, transformation processes are taking place not only of the most destabilizing factors in the economy (growth of the shadow economy, prices, destruction of infrastructure, budget deficit, etc.), but also of approaches to their minimization. This necessitates the need to adapt and improve existing administrative and legal mechanisms of regulation.

Purpose. The purpose of the study is to reveal the administrative and legal mechanisms of ensuring economic security in order to better understand the possibilities of protecting the national economy from the influence of various factors and ensuring its further stable sustainable development.

Materials and methods. The materials of the study are: 1) regulatory and legal support of Ukraine; 2) scientific achievements of domestic and foreign authors who studied this issue.

In the process of conducting the study, the following scientific methods were used: dialectical and theoretical generalization (to characterize administrative and legal mechanisms for ensuring economic security); comparison, analysis and synthesis (to study different approaches to understanding the essence of the concept of "administrative and legal mechanisms" and their systematization in the context of ensuring economic security); logical generalization of results (formulation of conclusions and disclosure of prospects for further research).

Results. The scientific article reveals the essence of administrative and legal mechanisms for ensuring economic security, which are proposed to be understood as a set of provisions, institutions and means of the state designed to protect the economy from various dangers through regulation and control, including the creation of a legislative framework, state supervision, licensing, implementation of an effective antimonopoly policy, as well as legal methods for protecting the rights of business entities and preventing corruption. The main administrative and legal mechanisms for ensuring economic security are presented, in particular, regulatory and legal regulation, state control and supervision, implementation of administrative coercion measures, licensing and permitting system, institutional support. It is established that administrative and legal mechanisms for ensuring economic security make it possible to properly regulate economic processes, ensure the stability of the financial system, and counteract economic dangers. **Prospects.** In further scientific research, it is proposed to focus on developing directions for improving administrative and legal mechanisms for ensuring economic security in the context of the further post-war restoration of our state. This will provide an opportunity to lay a solid foundation for the stable economic development of Ukraine in the post-war period.

Key words: national economy, economic security, ensuring economic security, administrative and legal mechanisms, martial law.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення загрози для національної економіки є доволі динамічними та непередбачуваними. Наявні адміністративно-правові механізми часто є

недостатньо гнучкими до швидких змін характеру загроз (від знищення інфраструктурних об'єктів до хакерських атак на фінансовий сектор та масштабних зловживань у сфері освоєння міжнародної

підтримки). Водночас існують недоліки у нормативно-правовому регулюванні. Так, чинна законодавча база України у сфері забезпечення економічної безпеки, попри те, що постійно удосконалюється, її положення є подекуди фрагментарними та нечіткими, що обтяжує їхнє системне та ефективне використання уповноваженими органами. Також варто наголосити і на проблемі з координацією дій між органами державної влади, які несуть відповідальність за різні аспекти забезпечення економічної безпеки (Бюро економічної безпеки України, Служба безпеки України, Державна податкова служба України, Національний банк України тощо). Тому брак єдиного механізму взаємодії дублює функції даних органів. Через це, виникає об'єктивна потреба у дослідженні та переоцінці наявних адміністративно-правових механізмів та розробці більш ефективних підходів із врахуванням сучасних викликів з метою забезпечення подальшого стійкого розвитку національної економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематику адміністративно-правових механізмів забезпечення економічної безпеки досліджували такі науковці як Я. Голонич, С. Давиденко, М. Добровольська, О. Єгорова, П. Копінець, Д. Кошиков, А. Лиманюк, Я. Малик, П. Матішак, М. Мачкінова, В. Мельник, С. Огризько, В. Приходько, О. Соколов та інші. Проте динамічність економічного середовища та виникнення сучасних викликів потребують подальшого ґрунтовного дослідження та систематизації адміністративно-правових механізмів, відповідно до останніх законодавчих змін та практики їх застосування у умовах воєнного стану в нашій державі.

Метою статті є розкриття адміністративно-правових механізмів забезпечення економічної безпеки задля кращого розуміння можливостей захисту національної економіки від впливу різноманітних факторів та забезпечення її подальшого стабільного сталого розвитку.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) нормативно-правове забезпечення України; 2) науковий доробок вітчизняних та зарубіжних науковців, які займалися дослідженням даної проблематики.

В процесі проведення даного дослідження були використані такі наукові методи: діалектичний та теоретичного узагальнення (для характеристики адміністративно-правових механізмів забезпечення економічної безпеки); порівняння, аналізу та синтезу (для дослідження різних підходів до розуміння сутності поняття «адміністративно-правові механізми» та їх систематизації в контексті забезпечення економічної безпеки); логічного узагальнення результатів (формулювання висновків та розкриття перспектив подальших досліджень).

Виклад основного матеріалу. Економіка держави вважається важливим елементом, що забезпечує її існування та розвиток. Рівень її розвитку

суттєво впливає не лише на рівень суспільної життєдіяльності, але й на його перспективні напрями розвитку. Водночас економіка є надзвичайно чутливою, адже може реагувати на будь-які трансформації в політичній та соціальній сферах не тільки в державі, але у світі. Тому, на нашу думку, кожні негативні події володіють аналогічним ефектом у сфері національної економіки. Серед головних факторів, які негативно, а й подекуди навіть деструктивно, впливають на національну економіку варто виділити й ті, що з'являються в результаті дії воєнного стану. Уже сам факт введення такого режиму на території держави вказує на існування комбінованих небезпек, які розхитують економічну ситуацію, заповодуючи суттєві збитки певним секторам економіки. Водночас потужно розвинута економіка може самотужки протидіяти численним загрозам, адже здатна самостійно мінімізувати негативні ефекти від їх виникнення. Однак в основі сильної економіки лежать не тільки економічні інструменти, а передусім грамотна та ефективна політика держави, тому нині, зважаючи на те, що Україна перебуває в умовах воєнного стану, головне завдання Уряду полягає у забезпеченні економічної безпеки держави та одночасному створенні сприятливих передумов для її подальшого економічного розвитку.

Впровадження воєнного стану впливає на появу серйозних викликів для економічної стабільності держави, що потребує ефективного використання адміністративно-правових механізмів з метою підтримки економічної безпеки. В умовах російсько-української війни збільшується ризик дестабілізації економіки, що пов'язано з інфраструктурним руйнуванням, зменшенням обсягів виробництва, поглибленням інфляції та зростанням дефіциту бюджетних надходжень. Тому, слід вважати, що держава відіграє важливу роль у управлінні економікою за допомогою правових механізмів, покликаних зберегти економічний потенціал, захищати стратегічні сектори та забезпечити фінансову стабільність. Використання адміністративно-правових механізмів забезпечення економічної безпеки в умовах дії воєнного стану є важливою складовою державної політики, що має на меті підтримку стабільного розвитку економічної системи та протидію кризовим явищам. У даний період державні органи влади зіштовхуються із необхідністю забезпечення дієвого використання існуючих ресурсів, контролю за важливими сферами економіки та створення сприятливих передумов для наступного функціонування виробничо-фінансових систем.

Варто погодитися з думкою А. А. Лиманюка [3, с. 41–42], що економічна безпека держави в сучасних воєнних умовах з погляду об'єкта адміністративно-правового регулювання виступає комплексом гнучких управлінських процесів за участю органів державної влади, що ґрунтуються на положеннях адміністративного права (зокрема тих, що регламен-

тують роботу державних інституцій з часу впровадження воєнного стану) задля забезпечення стабільного розвитку національної економіки, оперативної протидії загрозам (які з'являються в ході бойових дій) за допомогою різноманітних правових засобів.

Цікавою є думка Д. О. Кошикова, який досліджував «економічну безпеку держави як об'єкт адміністративно-правового регулювання» [2, с. 5]. На думку науковця економічна безпека є складовою частиною національної безпеки нашої держави, що вважається станом суспільно-економічних відносин, що визначає їх рівень захищеності та стійкості до впливу зовнішніх та внутрішніх факторів, що, своєю чергою, дає можливість реалізувати права і свободи громадян, а також створити сприятливі передумови для наступного розвитку національної економіки та максимізувати конкурентоспроможність країни на світовій арені.

Крім цього, в науковій літературі існують ще такі трактування сутності даного поняття. Так, під економічною безпекою держави вважається система державно-правового регулювання, покликана запобігати, виявляти та нейтралізувати небезпеки, які можуть позначатися на економічній стабільності, конкурентоспроможності та стратегічному розвитку держави [1, с. 49.]. Крім цього, науковці зазначають, що економічною безпекою держави варто розуміти рівень захисту національної економіки від впливу різних факторів, що забезпечується комплексом адміністративно-правових та економічних механізмів [5, с. 181].

Відтак, економічна безпека вважається ключовим елементом національної безпеки будь-якої держави, адже її рівень впливає на збалансованість соціально-економічного розвитку, конкурентні позиції держави, суспільний добробут та здатність держави протистояти деструктивному впливу внутрішнім та зовнішнім факторам. При цьому важливу роль відіграють адміністративно-правові механізми забезпечення економічної безпеки, які є своєрідним комплексом організаційно-правових засобів та методів, завдяки яким держава здатна реалізувати власні функції у сфері охорони, підтримки та забезпечення макроекономічної рівноваги. Слушно зазначає О. С. Соколов [9, с. 117], що адміністративно-правові інструменти забезпечення економічної безпеки нашої держави виступають своєрідною системою норм адміністративного права, правових форм державного управління та механізмів адміністративно-правового впливу, покликаних запобігати, виявляти, припиняти та усувати усі існуючі загрози економіці держави. Серед таких загроз варто зазначити корупцію в бізнес сфері, зростання тіньового сектора економіки, фінансові правопорушення, недостатню ефективність управління державними ресурсами, недобросовісну конкурентну боротьбу тощо.

С. О. Огризько [8, с. 189], і собі, вважає під адміністративно-правовими механізмами забез-

печення економічної безпеки в сучасних умовах російсько-української війни слід розуміти комплексний інструментарій, який дає можливість державі своєчасно реагувати на економічні загрози, зберігати стабільність та створювати сприятливі передумови для післявоєнного відновлення. На рівень ефективності таких механізмів впливає узгодженість дій владних інституцій, гнучкість нормативно-правових норм та мобілізація усіх наявних ресурсів до розв'язання актуальних проблем.

Отже, на нашу думку, адміністративно-правові механізми дають можливість державі оперативно та досить результативно протидіяти викликам, пов'язаних з впровадженням воєнного стану. Шляхом їхнього застосування можливо зберігати контроль над економікою, забезпечити стабільне функціонування фінансової системи, мінімізувати ризики економічної кризи та створити сприятливі передумови для подальшого післявоєнного відновлення держави.

Адміністративно-правові механізми економічної безпеки полягають у впровадженні законодавчих інструментів, які покликани регулювати економічні процеси, протидіяти будь-яким небезпекам, контролювати дотримання законодавства та захищати національні інтереси. Головними ознаками економічної безпеки в адміністративно-правовому контексті є системність, превентивність, законодавча регламентація, інституційне сприяння та міжнародна інтеграція [10, с. 887].

Безсумнівно, порівнюючи адміністративно-правовий механізм з іншими подібними механізмами, варто зазначити його специфічні особливості. Вважаємо, що найбільш вдало виокремив дані особливості В. І. Мельник [7]. Так, на думку науковця, головними особливостями адміністративно-правового механізму забезпечення економічної безпеки України є такі: 1) фактично даний механізм є аналогічним до базового загального механізму публічно-правового регулювання; 2) даний механізм існує задля задоволення державних потреб, пов'язаних із забезпеченням практичного виконання її функцій; 3) економічна спрямованість; 4) наявність нормативно-правового забезпечення процедур реалізації заходів, спрямованих на забезпечення розвитку вітчизняної системи економічної безпеки; 5) дотримання вимог чинного законодавства стосовно реалізації управлінського впливу; 6) наявність багаторівневої структури уповноважених виконавців певних заходів в межах даного механізму; 7) «існування об'єктів управлінського впливу в економічній сфері» [7, с. 127–128]; 8) даний механізм ґрунтується на системному підході до інструментів гарантування економічної безпеки держави. Загалом, науковець зазначає, що адміністративно-правовими засадами забезпечення економічної безпеки України є комплекс наявних нормативно-правових актів, які чітко регламентують завдання та функції, відповідних суб'єктів стосовно реалізації заходів, покликаних

забезпечити належну діяльність економічного елемента державної безпеки [6, с. 115]. Специфіка адміністративно-правового механізму забезпечення економічної безпеки України пов'язана із потребою у оперативному реагуванні на виклики, що виникають перед країною в умовах воєнного стану. Це не може не віддзеркалитись на значенні даного механізму, а точніше на його складових [4, с. 111].

Отже, адміністративно-правові механізми забезпечення економічної безпеки є своєрідною сукупністю владно-розпорядчих заходів та інструментів, якими користуються органи виконавчої влади з метою захисту національної економіки від негативного впливу внутрішніх і зовнішніх факторів, а також задля забезпечення її стабільності та сталого розвитку. На нашу думку, серед адміністративно-правових механізмів забезпечення економічної безпеки варто виділити (див. рис. 1):

1. Нормативно-правове регулювання, що передбачає створення законодавчої бази, яка визначає правові основи розвитку економіки, захисту права власності та забезпечення стабільності економічного середовища. Головними документами є Конституція України, Закон України «Про національну безпеку України» та інші нормативно-правові акти.

2. Державний контроль та нагляд, які виконують уповноважені на це органи (зокрема, Бюро економічної безпеки України, Державна податкова служба, Державна митна служба, Національний банк України). Так, їх діяльність спрямована на здійснення моніторингу за додержанням законодавства господарюючими суб'єктами.

3. Реалізація заходів адміністративного примусу, що охоплює використання правоохоронними структурами та контролюючими інституціями санк-

цій (штрафи, конфіскація, тимчасове припинення діяльності) при виявленні порушень, які можуть нести загрозу для економічної безпеки.

4. Ліцензування та дозвільна система, що передбачає встановлення державою спеціальних правил для реалізації певних видів підприємницької діяльності, що сприяє контролю за ключовими секторами економіки.

5. Інституційне забезпечення, що полягає у створенні та функціонуванні державних інституцій, наділених відповідальністю за різні аспекти економічної безпеки, а також відповідних механізмів їхньої координації.

При цьому варто наголосити, що ефективність вище наведених механізмів залежить від гармонійного функціонування всіх суб'єктів сфери безпеки та оборони та їх пристосування до динамічних умов сьогодення, особливо в умовах воєнного стану. Отже, можна дійти висновку, що адміністративно-правові механізми мають вирішальне значення у процесі забезпечення економічної безпеки держави, зокрема в контексті сучасного воєнного стану в нашій країні. Вони дають можливість належним чином регулювати економічні процеси, забезпечувати стабільність фінансової системи, а також протидіяти економічним небезпекам. Посилення контролюючих функцій держави, регулювання фінансової сфери та боротьба з економічною злочинністю дозволяють зміцнювати економічну систему та підвищувати стійкість держави до впливу кризових явищ.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, беручи до уваги все вище наведене можна дійти висновку, що під адміністративно-правовими механізмами забезпечення економічної безпеки слід розуміти комплекс

Рис. 1. Адміністративно-правові механізми забезпечення економічної безпеки України

положень, інститутів та засобів держави, покликаних захищати економіку від різноманітних небезпек шляхом регулювання та контролю, включаючи створення законодавчої бази, державного нагляду, ліцензування, реалізації ефективної антимонопольної політики, а також правових методів захисту прав господарюючих суб'єктів та запобігання корупції. Дія таких механізмів поширюється як на макрорівень (держави), так і мікрорівень (рівень підприємства) через систему елементів безпеки (фінансовий, технологічний, інформаційний, правовий тощо). Ефективне законодавче регулювання в даній сфе-

рі дозволяє створити сприятливі передумови для кращої економічних відносин та покращити довіру до державних інститутів. Проте реалізація таких механізмів потребує безперервного удосконалення нормативно-правового та інституційного забезпечення та підвищення можливості реагувати на появу нових загроз.

Перспективою подальших досліджень є розробка напрямів удосконалення адміністративно-правових механізмів забезпечення економічної безпеки із врахуванням потреб подальшого післявоєнного відновлення нашої держави.

Література

1. Давиденко С., Єгорова О., Приходько В., Матішак П., Голоніч Я., Копінець П., Мачкінова М., Добровольська М. Економіка та економічна безпека держави. теорія і практика : монографічний навчальний посібник. Ужгород, 2017. 388 с.
2. Кошиков Д. О. Адміністративно-правові засади реалізації державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки держави: дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук. Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2021. 485 с.
3. Лиманюк А. А. Адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки держави під час воєнного стану: дис. на здобуття наук. ступеня доктора філософії. Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2025. 258 с.
4. Лиманюк А. А. Загальна характеристика елементів адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки держави під час воєнного стану. *Нове українське право*. 2024. Вип. 5. С. 107–112.
5. Малик Я. Й. Економічна безпека України: внутрішні та зовнішні чинники : Навч. посіб. для вищ. навч. закл.. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. 256 с.
6. Мельник В. І. Адміністративно-правові засади організації та функціонування системи економічної безпеки України: дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук. Суми : Сумський державний університет, 2021. 485 с.
7. Мельник В. І. Поняття та особливості адміністративно-правового механізму забезпечення функціонування системи економічної безпеки України. *Актуальні проблеми політики*. 2020. Вип. 65. С. 125–129. DOI: <https://doi.org/10.32837/app.v0i65.316>.
8. Огризько С. О. Особливості адміністративно-правового забезпечення економічної безпеки в умовах воєнного стану. *Правова доктрина, правоутворення та правозастосування: проблеми зв'язку та шляхи розвитку: тези доп. учасників III Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 10 груд. 2024 р.)*; *Наук.-дослід. ін-т публ. політики і соц. наук. Харків : НДІ ППСУ, 2024. С. 188–191.*
9. Соколов О. С. Адміністративно-правові засоби забезпечення економічної безпеки України. *Правова доктрина, правоутворення та правозастосування: проблеми зв'язку та шляхи розвитку: тези доп. учасників III Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 21 лют. 2025 р.)*; *Наук.-дослід. ін-т публ. політики і соц. наук. Харків : НДІ ППСУ, 2025. С. 117–118.*
10. Соколов О. С. Поняття та особливості економічної безпеки держави як об'єкту адміністративно-правового забезпечення. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2024. № 2 (32). С. 885–895. DOI: <https://doi.org/10.32631/vsa.2024.2.68>

References

1. Davydenko, S., Yehorova, O., Prykhodko, V., Matishak, P., Holonich, Ya., Kopinets, P., Machkinova, M., Dobrovolska, M. (2017). *Ekonomika ta ekonomichna bezpeka derzhavy. teoriia i praktyka* [Economics and economic security of the state. theory and practice]. Uzhhorod [in Ukrainian].
2. Koshykov, D. O. (2021). *Administratyvno-pravovi zasady realizatsii derzhavnoi polityky u sferi zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy* [Administrative and legal principles of implementing state policy in the field of ensuring the economic security of the state]: dys. na zdobuttia nauk. stupenia doktora yuryd. nauk. Kharkiv: Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav, 485 s. [in Ukrainian].
3. Lymaniuk, A. A. (2025). *Administratyvno-pravovi mekhanizm realizatsii derzhavnoi polityky u sferi zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy pid chas voiennoho stanu* [Administrative and legal mechanism for implementing state policy in the field of ensuring the economic security of the state during martial law]: dys. na zdobuttia nauk. stupenia doktora filosofii. Kharkiv: Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav, 258 p. [in Ukrainian].

4. Lymaniuk, A. A. (2024). Zahalna kharakterystyka elementiv administratyvno-pravovoho mekhanizmu realizatsii derzhavnoi polityky u sferi zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy pid chas voiennoho stanu [General characteristics of the elements of the administrative and legal mechanism for implementing state policy in the field of ensuring the economic security of the state during martial law]. *Nove ukrainske pravo*. № 5, Pp. 107–112 [in Ukrainian].
5. Malyk, Ya. Y. (2002). Ekonomichna bezpeka Ukrainy: vnutrishni ta zovnishni chynnyky [Economic security of Ukraine: internal and external factors]. Lviv: Vyd. tsentr LNU im. I. Franka [in Ukrainian].
6. Melnyk, V. I. (2021). Administratyvno-pravovi zasady orhanizatsii ta funktsionuvannia systemy ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Administrative and legal principles of the organization and functioning of the economic security system of Ukraine]: dys. na zdobuttia nauk. stupenia doktora yuryd. nauk. Sumy: Sumskyi derzhavnyi universytet, 485 s. [in Ukrainian].
7. Melnyk, V. I. (2020). Poniattia ta osoblyvosti administratyvno-pravovoho mekhanizmu zabezpechennia funktsionuvannia systemy ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Concept and features of the administrative and legal mechanism for ensuring the functioning of the economic security system of Ukraine]. *Aktualni problemy polityky*. № 65. Pp. 125–129. DOI: <https://doi.org/10.32837/app.v0i65.316> [in Ukrainian].
8. Ohryzko, S. O. (2024). Osoblyvosti administratyvno-pravovoho zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky v umovakh voiennoho stanu [Features of the administrative and legal provision of economic security in conditions of martial law]. *Pravova doktryna, pravoutvorennia ta pravozastosuvannia: problemy zviazku ta shliakhy rozvytku: tezy dop. uchasnykiv III Vseukr. nauk.-prakt. konf. (Kharkiv, 10 hrud. 2024 r.); Nauk.-doslid. in-t publ. polityky i sots. nauk. Kharkiv: NDI PPSN*. Pp. 188–191 [in Ukrainian].
9. Sokolov, O. S. (2025). Administratyvno-pravovi zasoby zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Administrative and legal means of ensuring the economic security of Ukraine]. *Pravova doktryna, pravoutvorennia ta pravozastosuvannia: problemy zviazku ta shliakhy rozvytku: tezy dop. uchasnykiv III Vseukr. nauk.-prakt. konf. (Kharkiv, 21 liut. 2025 r.); Nauk.-doslid. in-t publ. polityky i sots. nauk. Kharkiv: NDI PPSN*. Pp. 117–118 [in Ukrainian].
10. Sokolov, O. S. (2024). Poniattia ta osoblyvosti ekonomichnoi bezpeky derzhavy yak ob'ektu administratyvno-pravovoho zabezpechennia [The concept and features of the economic security of the state as an object of administrative and legal support]. *Visnyk kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrainy*, № 2 (32), Pp. 885–895. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2024.2.68> [in Ukrainian].